

Kompendium
Sejarah
SENI BINA TIMUR

Zulkifli Hanafi

KOMPENDIUM SEJARAH SENI BINA TIMUR

ZULKIFLI HANAFI

Pusat Pengajian Perumahan, Bangunan dan Perancangan
Universiti Sains Malaysia

Penerbit Universiti Sains Malaysia
bagi pihak Pusat Pengajian Perumahan, Bangunan dan Perancangan
Pulau Pinang
1985

PUSTAKA PERDANA

1004746

KANDUNGAN

SENARAI PETA	v
PENDAHULUAN	vii
1. SENI BINA TIMUR	5
1.1 Pengenalan Rantau Asia	5
1.2 Pengenalan kepada Seni Bina Asia	6
2. RUMAH TRADISIONAL MELAYU	9
2.1 Pengenalan	9
2.2 Jenis-Jenis Rumah Tradisional Melayu	12
2.3 Faktot-Faktor yang Mempengaruhi Pembinaan Rumah Melayu	22
2.4 Konsep Ruang Rumah Melayu	31
3. SENI BINA INDIA	41
3.1 Pengenalan	41
3.2 Latar Belakang Sejarah	41
3.3 Suku Bangsa Aryan	43
3.4 Agama dan Penyembahan Suku Aryan	44
3.5 Agama Jain, Buddha dan Hindu	44
3.6 Pengaruh dan Pembentukan Kebudayaan India	45
3.7 Kerajaan Mauri	46
3.8 Kerajaan Shunga	49
3.9 Kerajaan Andhras (Selatan)	58
3.10 Bangunan Penyembahan Agama Hindu	63
3.11 Teori Seni Bina Hindu	67
3.12 Corak Seni Bina Hindu (Utara)	72
3.13 Corak Seni Bina Hindu (Selatan)	74
3.14 Corak Seni Bina Hindu (Tengah)	75
3.15 Kuil-Kuil Jain	75
3.16 Pengaruh Kebudayaan India (di Sri Lanka, Burma, Kambodia, Siam dan Indonesia)	77
4. SENI BINA CINA	87
4.1 Pengenalan	87
4.2 Falsafah Cina	88
4.3 Seni Bina Cina	90
4.4 Analisa Perbandingan	112
5. SEJARAH SENI BINA JEPUN	119
5.1 Pengenalan	119
5.2 Latar Belakang Sejarah	120
5.3 Seni Bina Jepun	127
5.4 Analisa Perbandingan	137

Kandungan

6.	SENI BINA DUNIA ISLAM	159
6.1	Pengenalan	159
6.2	Latar Belakang Sejarah	160
6.3	Seni Bina Islam	164
6.4	Masjid	173
6.5	Masjid dalam Permulaan Islam	176
7.	CONTOH-CONTOH SENI BINA ISLAM	185
7.1	Jurusalem	185
7.2	Iraq	187
7.3	Syria	188
7.4	Mesir	189
7.5	Iran	194
7.6	Asia Tengah dan Afghanistan	201
7.7	Afrika Utara dan Sicily (Termasuk Morocco, Algeria, Tunisia dan Libya)	202
7.8	Sepanyol	205
7.9	Turki	208
7.10	Benua India	217
7.11	Masjid Tao-Chou Kansu, China	225
7.12	Masjid Kano, Utara Nigeria	225
7.13	Masjid Timbuku, Mali	226
7.14	Masjid Namou, Guinea	227
8.	MASJID-MASJID DI MALAYSIA	229
8.1	Masjid-Masjid Bentuk Tradisional	229
8.2	Masjid-Masjid yang Dipengaruhi oleh Unsur-Unsur Luar	234
	GLOSARI	239
	BIBLIOGRAFI	243